

ЉУБОСТИЊСКИ СТОБЛОВ

ВЕРА У ЕВАНГЕЛИЈЕ СМИСАО И ЗНАЧАЈ ТЕ ВЕРЕ ПЛОДОВИ У ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ - ОД ЦРКВИ ДО БОГОВА –

1. Рече Господ: Покајте се и верујте у Евангелије. Право покајање не значи само жалостити се због учињених греха, него потпун обрт своје душе од таме ка светлости, од земље ка небу, од себе ка Богу.

2. Покајање без овог потпуног обрта није друго до заигравање с Богом и са својом душом. А с Богом се није играти. Он милује покајника, али бије тешком руком онога ко се никако не каје или ко се неискрено и непотпуно каје. А кад Он рани, рана је дубока, и нико је не може излечити осим Њега јединога.

3. Каква је сврха покајања и веровања у Евангелије нека покажу ове две речи из Светога Писма. Шта је човек? *Аз есм черв а не человек*, рекао је пророк Давид. Шта треба да буде човек? *Богови сте и синови Божји*, - ова реч је прошла кроз уста самога Христа Спаситеља. Обрнути црва у бога и сина Божјега - ето то је сврха покајања и веровања у Евангелије.

4. Шта значи веровати у Евангелије? Значи веровати у Радосну Вест, коју је небесни Весник, Бог Син Божји, донео роду човечјем. Другим речима, значи веровати Господу Христу и Његовом Открићу. А Христово Откриће највеће је откриће од створења света. То Његово Откриће једино је у стању, да човека црва обрати у човека бога и сина Божјега.

5. Зар нико пре Христа није објавио Радосну Вест? Зар баш нико од толиких мудраца, философа, учитеља, законика, царева и пророка? Нико, баш нико. Нити је ико од њих могао знати Радосну Вест нити ју пак објавити. Зашто? Зато што су били са земље и од земље и што су говорили од земље. (Јов. 3, 31.) Говорили су као синови земље а не као синови неба. О небу су говорили - уколико су говорили - гледајући земљу, и слутећи по земљи.

6. Због тога су све вере и философије пре Христа суморне и песимистичне, колебљиве и расплинуте. Тако у Јелади, тако у Индији, тако у Египту и Персији. Тако и у земљано - уравнотеженој Кини. Тако и у старом Мексику код Инка, па и код свих савременика незнабожаца. Ниједна од тих вера и философија не заслужује назив Радосне Вести. Најведрији песник старога доба, Омир, каже негде: Боље жив пас у овом свету него краљ у Хадесу! Као човек са земље и од земље он није могао нити светлије видети ни радосније рећи.

7. Само онај који сиђе с неба, син човјечији који је на небу, могао је посведочити свету шта је на небу, какав је Бог, какве су духовне стварности у ономе свету, какав је духовни свет око Бога и шта бива с душама људским после телесне смрти. Што видје и чу, оно свједочи. Његово сведочанство је, можемо рећи, потпуно емпиријско на духовном плану. Он не сведочи по логици земаљској, нити по закључцима човечјег разума, нити по мудровању и философирању земног човека, него по ономе што

видје и чу. Небесни весник небесне стварности. Дођоx на свијет да свједочим истину, коју никад нико од земнородних није могао верно посведочити. И своје сведочанство назива Он Радосном Вешћу.

8. Небесни Весник Радосне Вести сведочи, да је Бог један, у вечној троичној хармонији Оца и Сина и Духа Светога; да је Бог не само Творац него и Отац, то јест најмилији и најближи сродник свих оних који хоће да буду Његови синови; да је Бог као Отац сама битна Љубав, и да је из љубави према роду људском послао Сина Свог јединородног у свет да спасе свет; да душа човечја има већу вредност од свега материјалнога света; да постоје безбројне војске ангела у ономе свету, и да оне некад видљиво некад невидљиво, но без престанка, делују на људе у драми овога света; да се праведници по смрти сијају у ономе свету као сунца; да је Син Божји сишао у свет да од људи црви створи људе синове Божје или богове по жељи и милости Очевој. Па праведни Суд Божји. Па васкрсење мртвих. Па живот вечни. И још пуно других ствари, све радоснијих од радосних.

9. Христос је позвао људе да верују у ту Радосну Вест. Покајте се и вјерујте у Евангелије. То јест позвао их је да верују Њему, да верују у Њега, да верују свакој Његовој речи. Јер нема другог начина за људе да дођу до сазнања истине у најглавнијим питањима живота и бића него да приме на веру речи Онога који је лични сведок небесних и духовних стварности. Или веровати Христу или продужити лутати по мрачној и бурној пучини живота; лутати гатајући и слутећи о обалама и о земљи на крајевима те пучине. Треће није дато у историји људског мравињака до данашњег дана.

10. Из тога је јасно, да хришћанска вера није ни налик на друге вере и друга веровања у свету. Јер друге су вере од људи са земље и од земље; од људи који су говорили о духовном свету или по своме природном разуму или по обмани од злих духова. Нико од оснивача других вера није рекао за себе да је сишао с неба, ни да је послат од Оца, нити да сведочи о небу оно што видје и чу, нити пак да се опет враћа на небо. Према томе не може бити ни говора о сравању или изравњању између сведочанства Христова и осталих вера и веровања по беломе свету.

11. Не питај хришћанина, верује ли у Бога, него верује ли у Евангелије у Радосну Вест Христову. Јер ако кажете да верује у Бога онако по своме разуму а не по Евангелију, назадњак је и паганин, пошто је дошао до вере као људи од пре 2000 година, као рецимо неки јелински и азијски философи. Зашто је онда Христос силазио с неба? И зашто је крвљу Својом запечатио Своје откриће свету, своју Радосну Вест? Заиста такав хришћанин примио је на своју главу пречисту крв Сина Божјег, као и они који су викали: распни га, распни!

12. Православна црква, негда једина Христова црква у свету, држала је од почетка веру у Евангелије, без обзира на лево или на десно, и без ослањања на друге вере ни на паганске философије нити на природне науке. Јер кад се иде за окатим и видовитим путовођом, непотребно је и смешно питати ћораве и слепе за пут.

13. Имајући савршену веру у Христа и Његову Радосну Вест, оци и учитељи цркве енергично су одбацили философије јелинске и мистерије азијске и афричке. Чак и они који су се у Атини школовали у философији, као Златоуст, Василије и Григорије Богослов; исто и они који су били рођени Египћани или Араби, као свети Антоније, Макарије, Исак Сирин, Јефрем Сирин, и други.

14. Баш ови свети оци најбољи познаваоци паганских философија и верских мистерија, и то из прве руке и на свом матерњем језику, били су најодлучнији браниоци јединоспасавајуће вере у Евангелије, у Радосну Вест Човека са неба. Ни најмањи компромис нису они допуштали ни с ким и

ни с чим што је од земље и са земље, што је од човека и по човеку, и што је настало или постало ван Христа и његовог Евангелија.

15. Познато је, на пример, с каквом је ватреношћу Златоуст критиковао Сократа и Платона, Стојике и Епикурејце, и друге гласовите философе јелинске. Не само да их он није наводио као потпору ма иједног учења евангелског иако је код неких од њих било појединих речи сличних речима евангелским него их је с краја у крај презирао и одбацивао као штетне и убитачне за душу.

16. Не тако неправославни учитељи цркве, не тако. Него устрашени од света, и са слабом вером у Евангелије, почели су призивати у помоћ јелинску философију, азијско-афричке мистерије и западне природне науке, да доказују истинитост Христовог открића. Тако су створене разне, супротне школе у јеретичким црквама. Једне су се ослањале на Платона, друге на Аристотела, треће на Стојике, четврте на Плотина, пете на сиријске, иранске и египатске баснословне мистерије, шесте на индијску теософију и друге врсте окултизма, и тако даље; у новије пак време неке од тих школа наслањају се свецело на природне науке, које они сматрају као мање баснословне од источних верских мистерија.

17. Тако је Велзевул позват у помоћ Христу, и тако је демонологија увучена у јеретичку хришћанску теологију као потпора и обосновање ове! Резултат је био, да се Христос у очима јеретика све више смањивао као Бог а величао као човек, док најзад није нечестиви Арије у наше доба опет дошао до тријумфа у тим јеретичким збориштима.

18. У осталом, немојмо чинити неправду ни демонима у овом погледу. Јер чак и они су познавали и признавали у лицу Господа Исуса једно више, небесно и божанско биће, далеко више него многи и многи јеретички богослови неправославних цркава. Гле, зар нису ђаволи викали: Исусе Сине Божји? Или: Исусе Сине Бога највишега"? Зар нису признавали и говорили: Знамо те ко си ти: Светац Божји? Или: Ти си Христос Син Божји? Не стоји ли написано: И дуси нечисти кад га видјеше припадаху к њему и викаху: Ти си Син Божји? А Он забрањиваше ђаволима да казују да га познаваху. (Матеј 8, 29; Лк. 8, 28; 4,41; Мк. 1,24; 1, 34; 3, 11.)

19. О китњаста васионо, како се и теби не смучи? И како не стресеш са главе своје звездани венац од јада кад видиш, како су људи постали слепљи од демона, и неразумнији од синова пакла!

20. Зашто је Исус забрањивао ђаволима да га не објављују људима као Христа, т. ј. као Месију, и као Сина Божјега? Зато што мудри и човекољубни Господ наш није желео, да ђаволи буду учитељи људима; није хтео да Њега ђаволи представљају људима; него је хтео и желео да људи сами познаду и признаду Њега као Бога и Спаситеља по речима Његовим, по делима Његовим, по љубави Његовој, по даху и духу Његовом. Да се не би зли демони могли хвалити, као да су они помогли дело Христово, и као да без њих Христос не би могао просветити и спасти род људски.

21. Јеретички богослови ранијег времена надметали су се у томе ко ће јачег философа јелинског увући у своју теологију. Тако римокатолици призваше у помоћ Аристотела а лутерани Платона; друге опет групе протестантске пригрлише Платона и остале неоплатонске мислиоце. Смешаше и измешаше их са Радосном Вешћу Христовом, те ову ослабише и растужише.

22. У новије време пак све јеретичке цркве стале су зидати потпорне зидове Евангелију од научних теорија. Усвојили су многе научне теорије као нешто апсолутно, иако су највећи научници нашег доба престали да сматрају чак и позитивна знања (да не говоримо о теоријама) нечим

апсолутним.

23. Као што су Пилатови војници обукли Господа Христа у јевтину скерлетну а Ирод у белу хаљину, тако су јеретички богослови обукли Спаситеља у јевтине хаљине паганске философије и лажне науке. Да га тобож лепше одену и украсе! Но у оба случаја Христос је подједнако поруган и понижен.

24. Православна црква је једина у свету, која је одржала веру у Евангелије као једину апсолутну истину, која не потребује потпоре ни подршке ни од какве философије нити светске науке. Отуда кад читамо девети члан Вјерују: *во једину свјатују соборнују и апостолскују црков* - ми разумемо под једином црквом православну цркву, и то из горњег разлога.

25. Јеретички богослови назвали су православну цркву погрдним именом "окамењена црква". (Narnack das Wesen des Christenthums.) Због чега? Због тога, како веле, што ова црква "не иде за временом" или што се "не прилагођава времену"! Међутим баш у томе је слава Православља, што оно не иде за временом, нити се прилагођава времену, сходно заповести светога апостола Павла: *Не владајте се према овоме вијеку*.

26. Како би вечност ишла за временом? И како би се апсолутно прилагођавало пролазном? Како би се царство небесно мирило са царством земаљским? И како би се скупо ортачило са јевтиним? Ако сав свијет у злу лежи, као што је речено, зар ћемо вечно добро ограђивати и подржавати злом, и небесну светлост појачавати димљивим огњевима ћумура и петролеума?

27. Има, истина, и неких богослова у православној цркви, који иду трагом јеретичких богослова, сматрајући да је Евангелије недовољно снажно да само себе држи и брани на бурама светским. Њима импонују јеретичке мисли и јеретички методи. Целом својом душом они су уз јеретике, но држе се споља православне цркве тек онако - издржавања ради. То су бајагање балканске и иванушке кијевске, којима све с оне стране плота изгледа боље и паметније - па чак и концесивца помешана теологија (паганохристологија).

28. Православна црква као целина одбацује такве богослове и не признаје их за своје, али их трпи из два разлога; прво, чекајући да се покају и промене, и друго, да не би одбацујући их учинила од зла горе, т.ј. гурала их низ брдо у крило јеретика, те тако јеретике бројно повећала а душе њихове погубила. Ти богослови нису носиоци православне свести и православне савести, ко оболели органи целине црквене. Носиоци православне свести и православне савести јесу народ, монаштво и парохијско свештенство.

29. Рекао је славни Господ наш: Ја не примам славе од људи. Јеретички став је баш супротан овоме ставу Спаситеља света. Они траже славу од људи. Они се боје људи. Они се због тога хватају за такозване "славне људе" из историје људске, да би подупрли Евангелије и да би постали угоднији људима овога света. Они се правдају говорећи: "да би их придобили!" Но о како су се горко преварили! Што више они ласкају свету - да би тобож привукли свет цркви - то тај поласкани свет бежи даље од цркве. Што се они више показују "просвећени", "недуховни", "савремени", то их свет већма презире. Ваистину, није могуће угодити свету и Богу. У осталом сваки искусан хришћанин зна, да се некако још може и угодити Богу истином и правдом, док се свету не може угодити баш никако, ни истином ни лажју, ни правдом нити неправдом. Јер је Бог вечан и непроменљив, док је свет пролазан и променљив.

30. Још је рекао Јеврејима славни Господ наш: *Како ви можете вјеровати* (у Евангелије, у Радосну Вест моју) *кад примате славу један од другог, а славе која је од јединога Бога не тражите*. Сасвим подесно зајеретичке богослове. И сасвим довољно објашњење њиховог става; и довољан Божји суд над њима. Кад би тражили славу која је од Бога, они би веровали у Евангелије Божје, и не би се освртали ни на лево ни на десно. Али они хоће славу и похвалу од људи; због тога теже да сведочанство Божије потврде и подупру сведочанствима људским. То је грешно и погрешно. Грешно је и погрешно чак и кад они не би тражили славу од људи за себе лично него за цркву своју. Јер се Свевишњем наноси увреда, кад се за Његово сведочанство приводе људска сведочанства као потврда. Као потврда људи онога што Бог говори!

31. Какве су последице таквог пригибања јеретичког према свету? Пустошне. Заиста, пустошне по Евангелије, пустошне по цео живот, индивидуални и социјални, јеретичких народа. Пустошне - по веру, по културу, по економију, по политику, по морал, по брак - ај, по све и всја. Јер однос наш према Христу, Веснику Радосне Вести, одређује математички прецизно све друге наше односе према свима и свему.

32. Док је Христос рекао: *Без мене не можете ништа чинити*, јеретички свет на стотине начина изразио је ову мисао: Без Христа можемо све чинити. Цела модерна култура јесте пркос Христу. Све модерне науке јесу у такмичењу, која ће јаче ударити по науци Христовој. То је бунт вулгарних слушкиња против госпође своје - бунт светских наука против небесне науке Христове. Али се сав тај бунт завршује у наше дане оним што је писано, и то у небивалој мери и јасноћи: *Кад се грађаху мудри, полудјеше*. (Рим. 1, 22.)

33. Заиста не зна се где је већа лудост модерног света, отпалог од Христа: да ли у личном животу појединаца, или у браку; да ли у школи или у политици; да ли у економском уређењу или у законским прописима; да ли у рату или у миру. Свуда је дошло до пуног израза ово двоје: вулгарност и бруталност. И где год је Христос више одсутан, ту је већа вулгарност и бруталност. Лаж и насиље у пуном триумфу.

34. Нека се стиде јеретици богослови и старешине јеретичких цркава у народима, који су се помоћу Христа уздигли за господаре и вође свих народа на земљи. Имају се зашто стидети. Јер као неразумни Галати тако су они што почеше духом завршише телом. Они су главни кривци што су ти народи сишли са правога пута и почели храматити на обе ноге, клањајући се час Богу у Јерусалиму час златним јуницама у Самарији.

35. Јер као што су некад неверни Јевреји газили заповијест по заповијест Божју и ходили за жељама света и свога срца, тако су исто и они учинили са науком Христовом, госпођом над свима наукама. Догму по догму они су подлокавали и обарали; јеванђелску заповест по заповест подништавали; апостолски и отачаски пропис по пропис одбацивали; светитељске речи исмевали; подвижничке примере легендама називали.

36. Најтежи удар Евангелију нанели су јеретички богослови тиме што су посумњали у божанство Месије света; неки само посумњали а неки га опет сасвим одрекли. Томе је убрзо следовао цео низ одрицања духовних стварности, као одрицање постојања анђела и демона, одрицање Раја и Пакла, одрицање бесмртне славе светитеља и праведника, одрицање поста, одрицање силе крста и вредности молитве, и тако редом.

37. Једном речју, прилагођавањем и уједначавањем бавили су се јеретички богослови још од отпада Запада од Истока, а најинтензивније за последњих 150 година. Прилагодили су небо земљи, Христа другим "оснивачима вере" а Радосну Вест осталим верама, израиљској, муслиманској и паганској. Све тобож у име "толеранције" а "у интересу мира" међу људима и народима. Међутим, ту је баш почетак и зачетак ратовима и револуцијама нечувеним у историји света. Јер се истина не да никако уједначити са полуистинама и са лажима.

38. Теософска идеја, да се истина налази разбацана по свима верама, философијама и мистеријама, преовладала је и код јеретичких богослова западног света. Према томе и у Хришћанству треба, веле, да има нешто истине као и у Исламу и у Хиндуизму, или у Будизму, у Платону и Аристотелу, у Зендавести као и у тибетским Тантрама и Мантрама. Кад би тако било, онда би лађа човечанства безнадежно пловила по мрачном океану живота без капетана и без компаса.

39. Зашто је онда Христос изрекао ову нечувену реч: Ја сам Истина? Није рекао: Ја сам део истине него Ја сам Истина. И још: Ја сам светлост свету. Дакле, Он је сва истина и сва светлост. Уз то још Он је, по сопственим му речима, и једини пут ка вечном животу. Уз то још Његова објава, да само Он познаје Бога - *ви Га не познајете*, рекао је Јеврејима, *а ја Га знам; и ако речем да Га не знам бићу лажна као и ви*. Да ли се Христос обмануо или је нас обмануо?

40. Нека нам Господ опрости што и постављамо овако питање. Не постављамо га ми; јеретици су га одавно себи поставили, и непрестано на њ одговарају, час овако час онако; час као Јевреји, да је Христос обмањивао, а час као теософи, да се сам обмануо. За нас ово питање не постоји.

41. Православни народи верују и исповедају, да је Исус Христос једини и јединствени Месија, Спаситељ света, искупитељ рода људског од греха, препородитељ, ваплоћени Син Божји од Деве Марије и Духа Светога, Бог од Бога, пуноћа истине, извор живота, победитељ смрти, узрочник васкрсења, једини прави пут ка правој циљу, судија живих и мртвих.

42. Има нешто до сад необјашњено, што чини основну разлику између наше источне цркве и јеретичких западних цркава. Но пре него што објаснимо ту разлику, морамо објаснити, да ново доба за јеретичке западне цркве не почиње од Реформације нити од француске Револуције него још од десетог столећа, од отпада хришћанског Запада од хришћанског Истока. Од тада настаје у западном Хришћанству прилагођавање и изједначавање. То и јесте суштина њиховог новог доба, модерног времена, модернизма, којим се они хвале. За источну цркву не постоји ни ново ни старо доба, од кад се Христос јавио свету, него је све подједнако исто и истинито и независно од времена и од прилика и коњукура.

43. Основна разлика пак између источне и западне цркве од велике шизме 1053 године до данас састоји се у различном схватању Евангелија Христова. Запад је у том времену а и нешто пре тога почео схватати Евангелије као теорију, а потом и као једну од многих теорија о свету и животу, док је Исток схватио Евангелије као подвиг и праксу. Отуда је дошло, да је Догматика на Западу постала чисто теоријска наука т.ј. једна од многих философија, док је на Истоку била и остала до данашњег дана практична наука.

44. Догматика је практична наука. То је оно што јеретички богослови или нису сазнали или су заборавили. Догматика је од самог почетка била практична наука. То су знали апостоли, светитељи и

подвижници источне цркве, па су се трудили, да сваку догму остваре у себи, у своме животу.

45. На пример, догма о Светој Тројици, о Богу тројичном у јединству, изгледала је многим лаицима па чак и јеретичким богословима као најапстрактнија од свих догми. Међутим у Минеју православне цркве говори се о многим светитељима, како су подвигом себе учинили "обиталиштем Свете Тројице". Јер су обожили и свој ум и срце и вољу; све троје као три сасуда испунили су Духом Светим, сходно причи Христовој о три копање брашна.

46. Прекрасно је то изразио славни Павле апостол овим речима: *Зар не знате да су тјелеса ваша храм светога Духа који живи у вама којег имате од Бога, и нијесте своји?* (I Кор. 6, 19.) Наравно, где је Бог Дух Свети, ту је и Бог Отац и Бог Син, Тројица Света, неразделна, неслијана и животворна. Зато се и каже у похвалним стихирама појединим светитељима: *"И бил јеси обиталиште Свјатија Тројици"*.

47. Сва богослужења у православној цркви као и многе требе почињу се молитвом Светоме Духу: *Царју небесни, утјешитељу, Душе истини... приди и вселисја в ни.* Ми се молимо дакле, да Дух Божји дође и усели се у нас. То се не догађа одмах него после дугих подвига у молитви, посту, милостињи и труду; па тек када се свим тим, и честим сузама и уздасима, очисти срце, онда се Дух уселава у срце, да обожи и срце и ум и вољу. Тада, Бог свевишњи обитава у човеку и делује све у свему.

48. Ум, срце и воља представљају тројичност човекову. У души грешној и страдној то троје не стоји у јединству и у хармонији божанској, него је раздељено и дисхармонично. У том случају човек је као дом раздељен сам у себи, који не може да се одржи но мора да пропадне. Такав дом душевни ништа не може спасти од пропасти до покајање и вера у Евангелије.

49. Позна ли пак човек истину, т.ј. истинитог Господа и Спаситеља свога, Месију света и Небесног весника, онда се почиње сав предавати Њему и отварати срце своје за пријем Њега, са Оцем и Духом, у себе. Тада за њ наука Христова престаје бити теорија или философија и постаје практични режим исцелења, бања препорођења, и метод обожења. Све стварно као крв са крста, све неопходно као хлеб и вода, и све практично као зидање нове куће.

50. Бити опроштен од греха и очишћен од страсти; бити одвезан од света и сав свецело узнесен к Богу; имати срце очишћено и отворено и испуњено љубављу према Богу и чежњом за непосредан додир с Богом - то значи бити припремљен за пријем Бога у себе. А када се Бог, по неизреченом промислу своме и несхватљивој љубави, усели у таквога човека, онда Бог у човеку постаје субјект а човек објект.

51. О мрачна гносеологијо мајушних философа, како си мрачна! Јасно је, да се философија баш никако не даје крштеним људима. Којима је дато Евангелије, не даје им се философија. Отуда су пагански философи већи од крштених философа. Који презру већи дар Божји, одузима им се и мањи. Због тога крштени философи не могу никако да реше питање субјекта и објекта, као што га нису могли решити ни философи пагански. Мрак философске гносеологије, и древне и модерне, остао је увек неосветљен мрак.

52. Решили су то питање свеци хришћански; решили су га практично у себи. Бог се уселио у њих и постао субјект. Они су себе одсебили и пустили Бога да мисли за њих, да воли за њих и да делује за њих и кроз њих. Откуда дакле у њима познање истине? Од Бога. Откуд толика сила у њима, и таква

моћна дела и чудеса? Од Бога. Откуда им таква пламена реч, такав огњени језик? Од Бога. Откуда им онолика прозорљивост и видовитост? Од Бога. Све од Бога; све Божје; јер Бог је субјект а они су објект.

53. Не пише ли још у Старом Завету: *И Господ рече Мојсеју: ево поставио сам те да си бог фараону?* (II Мојс. 7, 1.) Смртнога човека дакле изабра Бог и постави га људима за бога место себе. И зар се анђели Божји често не називају богом кад се јављаше људима и објављиваше вољу Божју? Читај повест о славном Гедеону, како му се анђео Божји јави и назва себе Господом. И Гедеон, иако знађаше да је анђео Божји, назва га Господом. (Судије 6, 14-15.) Тако и у повести о Маноју, оцу Сампсонову, како виде анђела Божјег па рече жени својој: *За цијело ћемо умријети, јер видјесмо Бога.* (Судије 13, 22.)

54. Није Мојсеј бог, нити је анђео Божји бог, али и Мојсеј и анђео су објекти Божје силе и Божје делатности, а Бог је делатељ, субјект. Свети Онуфрије Велики није био оно што је Мојсеј нити је био анђео Божји, па ипак се у једној стихири назива богом: *"И био си Бог"*. Но оставимо и Мојсеја и Онуфрија и анђеле Божје, па узмимо пример над примерима.

55. Узмимо пример Онога који је рекао за себе: *Ја и Отац једно смо.* Чујмо како Он говори:

Ништа сам од себе не чиним; него како ме научи Отац мој, онако говорим.

Онај који ме посла са мном је.

Ја нијесам сам, него ја и Отац који ме посла.

Не чиним вољу своју него вољу Оца који ме посла.

Ја од себе не говорим, него Отац који ме посла.

Ја не могу ништа чинити сам од себе.

Моја наука није моја него Онога који ме посла.

Ову сам заповјест примио од Оца својега.

Ко мене вјерује не вјерује мене него Онога који ме посла.

И ко види мене види Онога који ме посла.

Ријеч што чујете није моја него Оца који ме посла.

Све вам казах што чух од Оца својега.

Мени ваља радити дјела Онога који ме посла.

Сам од себе не дођох.

Ја живим Оца ради.

56. О чудесном усељењу Бога у човека рекао је Господ својим ученицима ово: *Ко има љубав к мени... и Отац мој имаће љубав к њему, и к њему ћемо доћи и у њега ћемо се станити.* Ово се испунило на апостолима и свим светим. Апостол Јован пише у првој посланици: *Бог у нама стоји. По томе дознајемо да у њему стојимо и Он у нама што нам је дао од Духа својега.* Апостол Павле тврди за себе: *Не живим ја него живи у мени Христос.* Шта говоримо? Нису ли сви апостоли имали Бога у себи? Од онога историјског дана када је Бог Дух Свети сишао на њих у педесети дан по Васкрсу напунише се сви Духа Светога.

57. Ми дознајемо из Дела Апостолских и из Житија светих Божјих људи, шта бива с човеком у кога усели Бог. Путовима његовим управља Бог; речи које говори не говори он него Бог, дела која твори не твори он него Бог. Догодило се по речи Господњој: *Не ћете ви говорити него Дух Оца вашега говориће из вас.* Свети Павле сведочи о себи: *И Дух ми нареди, или И Дух ми не даде да идем.* Свети Стеван архијакон будући пун Духа Светога погледа и виде небеса отворена и Исуса на

престолу славе. Кад је апостол Филип видео Арапина, дворјанина царице Арапске. Дух рече Филипу: *приступи тијем колима*. А кад је крстио Арапина, наједном га Дух учини невидљивим, и пренесе га тренутно у град Азот. Духом Божјим говорише свети Божји људи. И чинише чудеса као и Христос, понекад и већа. Гле, по Христовој речи осуши се смоковно дрво, а по речи Петровој издахнуше Ананије и Сапфира. По речи Христовој утиша се бура на мору, а по речи светог Марка Траческог занија се планина.

58. Ниједан светитељ није приписивао ма које чудо себи него Богу који је у њему. У томе је разлика између хришћанских чудотвораца и индијских јога. Јер квази чудеса која ови чине, приписују они себи и траже славу своју; док хришћански свеци приписивали су сва велика дела своја свевишњем Богу који је у њима обитавао. У Делима Апостолским осликан је контраст између Симона мађионичара и апостола Петра. Онај жели да буде чудотворац ради личне добити и славе, док апостол све што чини, чини у славу Божју и све приписује Богу а не себи.

59. Уколико је један светац чинио већа дела, у толико се већма он понижавао и смиривао пред Богом, свесан да та дела не чини он него Бог који је у њему. Он осећа да је Бог у њему субјект а он само оруђе Божје, инструмент страшнога и свесилнога Творца својега. Узмимо за пример Павла. Стоји написано: *И Бог чињаше не мала чудеса рукама Павловим. Чак и убрусе са његовог ознојеног тела стављали су на болеснике и ови су постајали здрави*. Међутим тај исти Павле назива себе најгрешнијим од свих грешника.

60. У православној цркви сва чудеса која један Божји угодник чини приписују се Богу а не човеку. И у наше дане догађају се безбројна чудеса исцелења и спасења од напасти помоћу молитава. Сва та чудеса и ми, у нашем поколењу исто као негда и апостоли, приписујемо Богу а не човеку. У томе је замка јеретицима, који одбацују чудеса. Они не могу да верују, да човек може чинити чудеса, на пример: молитвом исцелити болесника, или низвести кишу или отклонити неку очигледну напаст. Не верујемо ни ми да то човек као човек може чинити, али верујемо да то може чинити свемогући Бог кроз човека. Али јеретици не могу да појме оно што је битно у Евангелију, т.ј. да се Бог може уселити у човека и дејствовати као субјект у човеку.

61. Може ли човек зауставити Сунце на цео један дан? И може ли неписмен човек у пустињи научити наизуст Свето Писмо без књиге и учитеља? Праведни Исус Навин је именом Божјим зауставио сунце над Гаваоном. Преподобна Марија Египћанка, неписмена жена, која је у зајорданској пустињи проживела скоро пола столећа не видевши човека, знала је наизуст Свето Писмо, о чему је сведочио први и последњи њен посетилац, авва Зосим. Како је то могуће смртном човеку? Никако.

62. То је објаснио Господ Исус кад је рекао: *Што је немогуће људима, могуће је Богу*. Богу је све могуће. Због праведности и верности Исуса Навина Бог је зауставио сунце над Гаваоном, док Израил не сврши и не добије битку. Ко научи пустоножителницу Марију Светоме Писму? Дух Божји; онако како је и обећао Спаситељ својим ученицима: *Утјешитељ Дух Свети којега ће Отац послати у име моје. Он ће вас научити свему*. Он је научио и блажену Марију, уселивши се у њу и обоживши је. И друга страшна чудеса показала је Марија опет не од себе него од Бога који је у њој обитавао.

63. Али јеретици, као и безбожници, не узимају људе богове за мерило него људе црве. И онда овако резонују: што није могуће једноме човеку није ни другоме. То јест што није могуће човеку црву није могуће ни човеку богу и сину Божјему. Уједначење свих људи по телесном мудровању на материјалном плану, то је њихово занимање. Уједначење људи, уједначење вера, уједначење народа,

уједначење свега, у име Дарвиновог праоца гориле.

64. Међутим од створења васионе никад нико није поставио тако велике и страшне разлике између човека и човека као Евангелије. Једни су људи назвати синови светлости а други синови таме. Једни су признали Бога за Оца а други ђавола. Једни су обележени као синови царства а други као синови пакла. Једни су уз Христа, други уз Антихриста. Кроз једне дејствује Дух истине а кроз друге духови лажи. Као што је рекао Бог Син: *Духа истине, којега свијет не може примити, јер га не види нити га познаје, ви познајете, јер у вама стоји и у вама ће бити.*

65. Европски јеретици, исто као и безумни атеисти, траже да виде па да верују. Због тога они нити знају за Духа истине нити га познају по неком дејству у себи. У себи га немају, а онима који имају не верују, па јад и пропаст! А када и виде чудо Божје кроз сина или кћери светлости, они ипак не верују него се муче да то објасне психопатијом, или неврастенијом! Тако они не дозвољавају никако да се човек црв уздигне ни до вола или орла а камоли до Бога.

66. Православна црква, сходно Евангелију, строго разликује децу овога света од деце царства. Иако је исти Творац и анђела и видљивог света, речено је, да сав свијет у злу лежи. То значи, да је обесвећен и од Бога удаљен, пагански, поган. Он се може осветити само кроз свете људе, у којима живи Бог Дух Свети, присуством тих светих људи у њему, и методима и начинима, који су цркви познати: молитвом, крсним знамењем, призивањем имена Свете Тројице, именом Христа, и Богородице и анђела и светитеља. Све је то за њих ништа. Али речено је, да *Бог избра оно што је као ништа да уништи оно што јесте* (т. ј. што изгледа да јесте). (I Кор. 1, 28.)

67. Православна црква основана је на вери, да је Евангелије нешто сасвим ново, неслично ма чему што је од људи јављено пре или после. На тој вери она је основана, на тој вери се и држи. Евангелије се не може уврстити у друге верске књиге света, нити у литературу, нити у законе нити у философије и теорије људске. Рецимо, као што електрична светлост не спада ни у једну врсту горивне светлости из раније, ни у свеће, ни у жишке, ни у лампе. Евангелије је откриће пута, истине и живота. Оно не даје само речи него и моћ. Нити се оно учи само читањем и слушањем него већма делом, подвигом, вежбом, творењем.

68. Нити су евангелске речи као обичне речи људске него су медиум кроз које струји мудрост и сила. Јер је речено за Христа да је Он Божија сила и Божија премудрост. Његове речи светле истином на путу за живот.

69. Још су евангелске речи лек и храна. Хиљаде и хиљаде грешника чувши евангелске речи обратили су се на пут вечне истине и бесмртност живота. Хиљадама и хиљадама покајника и подвижника помогле су евангелске речи да се излече од страсти. Рекао је Господ: *Ја сам хлеб живота*. И речи Његове су храна, крепка и слатка храна за душе људске, и пиће животворно.

70. *Никад човек није тако говорио као овај човек*. То је сведоџба оних који су лично чули и осетили речи Христове. Јер је Он говорио као власт имјејуши, и кроз Његове речи струјала је сила, и преносила се на људе. Јеретички критичари Евангелија баве се много такозваним "упоредним богословљем" и историјом других вера и философија. Па критикујући науку Христову тврде, да су они пронашли и код других верских учитеља и философа истоветне речи које је и Исус употребљавао. На основу тога хоће они да свуку Исуса са Његове висине у долину плача и гатања, и да изврше "прилагођавање и уједначење".

71. Заиста право говоре кад кажу, да су и из других уста чули истоветне речи које је и Спаситељ изговорио. Само што они не увиђају неизмерну разлику у дејству истих речи. И многи други су заиста рекли мртвој девојци: Девојко устани, па мртва девојка није устала. А кад је Исус изрекао те речи, девојка је оживела и устала. И хиљаде фарисеја могли су рећи капетану из Капернаума: нека ти буде, па ипак болесни слуга капетанов не би оздравио. А кад је Син Божји изговорио те речи, онога часа слуга оздрави. И колико је морепловаца викнуло бури на мору: престани, па бура није престала. А кад је та иста реч изашла из уста Његових, постаде тишина велика. Милиони уста могла су рећи слепцу: Прогледај, и узетоме: Устани и иди, и викнути демонима: Излазите, и заповедити прокаженом: Очисти се, и бесплодном дрвећу: Усахни.

72. Гле, све су то обичне речи, које безбројни људи у сличним приликама изговарају. Те исте речи могли су изговорити и Платон и Аристотел, и Буда и Конфучије, и сви пагански философи, но без дејства и без последица. Међутим кад су те исте речи изашле из уста Христових, нису остале ни без дејства ни без последица, јер је заједно с тим речима излазила сила из Њега. И бура се утишавала, и слепи су прогледали, и узети устајали, и хроми скакали, и демони бегали из људи, и прокажени постајали чисти, и бесплодна смоква одмах се осушила. Ето ту разлику не могу да виде многи јеретички упоредитељи, прилагодитељи и уједначитељи. А верујте Богу, та је разлика као разлика између живота смрти.

73. Још су јеретички богослови посумњали или чак одрекли моћ додира. Због тога су многи од њих одбацивали рукополагање свештеника, и стављање руку на болеснике, и целивање крста и икона, и помазање јелејем, и кропљење освећеном водом, и полагање крста и икона и свештеничких одежда на недужне. Ај, и даље су отишли: обеснажили су и Свето Причешће. Узимајући тело и крв Христову - т.ј. Ако га и у колико узимају - не признају додир с Богом. Отуда је Свето Причешће за њих само мemento, сећање на Христово страдање, од прилике као што Јевреји држе многе обичаје о Пасхи, који их подсећају на ропство у Мисиру.

74. У православној цркви пак додир се сматра важнијим од свега. Додиром се преноси сила, везује човек са небом, изражава поштовање и љубав к Богу и Божјим анђелима и угодницима. И у модерној практичној науци електрични и магнетски и светлосни додир сматра се пресудним фактором у природним променама. Но јеретички богослови, мада толико сервилни према модерној науци, нису могли у овоме видети символ духовне стварности ни очитовање славног Евангелија Христова на физикалном плану.

75. Православна црква верна је своме Оснивачу, Господу Исусу, у погледу додира. И у Његовом делу спасења људског додир игра главну улогу. Болесну ташту апостола Петра Он прихвати за руку, и пусти је грозница. Јаирову мртву ћерку Он ухвати за руку, и девојка васкрсе. Крвоточна жена дотаче се хаљине Његове, и крв која је дванаест година истицала, преста да тече. А Исус осјети силу што изиђе из њега. Када му приступише слепци, Он се дохвати очију њихових, и прогледаше. Петру кад се дављаше Он пружи руку и спасе га. Тако се Он дохвати и прокаженога, и овај се очисти. Наваљиваху на Њ који бијаху накажени болестима да га се дотакну. И дотакоше се, и оздравише.

76. Исток је увек веровао у додир више него Запад. А то значи веровао је више у блиски додир човека с човеком, душе са душом, Бога са човеком, него у голу реч. Запад је сав од речи, од теорија, без моћи и силе. Зато на Западу сви просипају речи, сви говоре, но нико не исцељује. Много премного речи, говорених и писаних но без моћи. Источњаци метаху болеснике и мољаху Христа да се барем

скута од хаљине његове дотакну. И оздрављаху сви који га се дотицаху.

77.О јеретици западни, срца окамењена! Дотакните се и ви челом или устима бар хаљине Његове, бар крста Његовог, бар иконе Његове, зидова храма Његовог, или чега било што је Његово, и исцелите се од скепсе и од маловерија и потајног безверја.

78.Додиром Он исцели све који Њега верују и љубе; додиром изврши спасење рода људског. Не згади се додирнути мртво тело човечје; не постиди се као Бог и Син Божји обући се сав у тело, ходити у телу, општити с људима као човек у телу, патити се и пострадали и умрети телом. Најчудеснији и најспасоноснији додир вечног Божанства са светом телесним, материјалним! Да би освештао овај пагански, погани свет; да би тело човечје учинио светим храмом Божјим; да би сузбио моћ материје пред силом духа, и разбио силу паклену силом Божјом.

79.И оставио нам је завет, да никако не прекидамо додир са Њиме. То је Нови Завет тела и крви Његове. Да се причешћујемо Њиме, да би били частице Његове. Да се приопштавамо Њему, да би били слични Њему, управо као и Он; као што и вели видовити апостол Његов, омиљени Јован, говорећи: *Љубазни, сад смо дјеца Божија, и још се не показу шта ћемо бити; али знамо да кад се покаже бићемо као и Он.*

80.Бићемо као и Он, као Христос Бог, вечни Син Божји; то јест бићемо мали Христоси, мали богови и синови Божји. Обесмрћени и обожени, благодарећи Њему, Његовом ваплоћењу, Његовом додиру кроз тело и крв с нама, грешним и нечистим, благодарећи Његовој недомисливој љубави и жртви. Који не бисмо ни људи него црви Он нас учини цареве и свештенике Богу и Оцу својему, (Откривење 1, 6.) и дјецом светлости а не таме, саучесницима Његове вечне славе и анђелске песме у небесном царству.

81. То је тауматургија! могу нам довикнути јеретички богослови, уједначитељи, који не могу да верују у Радосну вест, јер је за њих сувише радосна. Назовите како хоћете, само немојте уједначавати Евангелије са другим књигама, ни законима, ни верама, ни философијама. Јер Оно то и није и не може бити. А све што Бог твори јесте чудо, с краја у крај, и од почетка времена до свршетка. Као што је писано за Свевишњег: *Ти јеси Бог који твориш чудеса.*

82. Говоре јеретици, да Павле није разумео Христа, него да је објавио своје Евангелије различно од Христовог. Какво безумље, и каква клевета! Та у Павлу је живео Христос, и Павле је био мали бог и син Божји, како је дакле могао Христос против Христа говорити, Бог против Бога? Зар је погрешно разумео Христа који говори: *Ми пак сви који откривенијем лицем гледало славу Господњу, преображавало се у то исто обличје, из славе у славу, као од Господњег Духа?* Шта је друго и хтео Христос него да се ми гледајући славу Његову преображавамо од поганика и црви у Његово обличје?

83.Исти тај апостол, блажени Павле, пише Коринћанима: *По вјери живимо а не по гледању.* По вери у што? У Евангелије. По вери коме? Христу. Веровати Њему и у Њега бескрајно више вреди него веровати својим очима. Јер Он је Онај који с неба сиђе и у небо узиђе. Једини и јединствени путовођ и пут. Он зна тајне, које ми никад не можемо гледањем дознати, и никаквим чулним испитивањем докучити. Зато морамо Њему веровати, и само Њему. Он нам је открио онолико колико можемо носити. Смртан човек у телу није могао више примити.

84.Но духоносни људи дознају више него што је Христос открио апостолима. Дознају више, али

не гледањем и испитивањем, не сами од себе него од Бога Духа Светога, усељенога у њих после извршеног покајања и очишћења. Ови духоносци обогатили су православну цркву својим искуством, и још је увек богате. Док јеретичке цркве одричући старо духовно искуство својих православних предака а не добијајући ново постају све сиромашније, дотле православна црква држећи старо светитељско искуство и додајући ново бива све богатија. Ко има даје му се, а ко нема одузима му се.

85. Православни хришћани траже непрестано додир с Богом, и то непосредни додир. Два су најзначајнија начина за остварење тога додира: Причешће и унутарња молитва. Узимајући у себе тело и крв Христову ми обнављамо цело своје биће и христосимо га. Облачимо се у Христа. Тако Христос заузима постепено наше место у нама, и живи и расте у нама, све докле Он не постане субјектом а ми објектом, и докле ми одсебивши се и обоживши се не будемо у стању узвикнути са апостолом: *Старо прође, где све ново постаде*. У овоме препорођају човека догма о ваплоћењу Сина Божјег у девичанском телу добија свој практични значај посебно за свакога од нас.

86. Унутарњом молитвом може се бавити сваки хришћанин. Но том молитвом у највећој мери баве се православни монаси, вапијући у срцу: Господе Исусе, помилуј ме грешнога. То су оних пет речи које спомиње апостол Павле. Том простом али савршеном молитвом и може се испунити она заповест Господња: Молите се непрестано. Какви су благотворни плодови од ове молитве, то може знати најбоље онај ко се њоме бави; а потом онај ко се дружио са монасима и монахињама који ову молитву практикују, најзад и онај ко је читао житија Максима Капсокаливита, светог Андреја и блаженог Василија Христа ради јуродивих као и безбројних других посвећених отаца и матера кроз дугу историју цркве до данас.

87. Главни је плод те молитве, да душа човекова одржава сталан додир са Богом. А од тога додира разгорева се срце љубављу према Богу. Задобија се безстрастије и ослобођење од света и свега што свет нуди. Повећава се жеља да човек што пре умре и састане се у ономе свету са милим Господом. Кад је светом Пафнутију Боровском дошао дан смрти, он је радосно узвикнуо: *"Ево дана Господњег, веселите се људи, ево дође ми дан жељени!"* Неустрашивост пред смрћу, чак и жеља да се човек што пре растане са овим светом, учинила је ове духоносце највећим јунацима у историји земље.

88. Они живе у свету али нису од света. Грађани су неба и анђели у телу. Мали богови и синови Божји, деца светлости. Кад се преподобни Симеон (јула 21) после дугогодишњих подвига у пустињи са својим другом Јованом хтео вратити из пустиње међу људе да их поучава, Јован му даде овакав савет: *"Чувај срце своје од свега што будеш видео у свету. До чега се дохвати рука твоја нека се не дохвати срце твоје. Кад ти уста буду јела, срце твоје нека се не наслађава. Кад ти ноге буду ходиле, нека је мир унутра у теби, не раскидај ни за тренут везу с Богом"*.

89. Богу је било угодно, каже преславни Павле, да јави Сина својега у мени. И он је то разумео и с пажњом пратио како се Христос усељава у њега, док најзад није био у стању да узвикне: *Не живим ја него Христос живи у мени*. Павле! Мршав и погрбљен човек, ћелав и спор на речи, бедно одевен и јадно ухрањен, кратковид и неугледан, - под таквом варљивом спољашношћу скривао се мали бог и син Божји, цар и свештеник. Таквих хиљаде за хиљадама ређали су се за њим, милиони за милионима, који су по спољашности били последњи а по унутрашњости први у човечанству. Овај свет не бијаше их достојан, по речи истога Павла. То су победиоци себе и света, који сад блистају као сунца у небесном царству и ликују с анђелима око Господа славе, Јагњета Божјег, Спаситеља света Исуса Христа.

90.Близу 2000 година Христос Домаћин света жање своју жетву. Његове житнице на небесима скоро су пуне. Његова држава већа је бројем од свих држава на земљи укупно узетих. Царство Његово најмоћније је царство, и све већа расте по броју и по моћи. То је плод Његовог зноја, труда, суза и крви. Ми православни хришћани у додиру смо с тим Христовим царством: са Богом Оцем и Сином и Духом Светим, са арханђелима и анђелима и са свим небесним силама, и још са свима праведницима и угодницима Божјим, пророцима и апостолима, мученицима и страдалницима, богоносним оцима и учитељима, девственицима и девственицама, испосницима и испосницама, са свима који у телу своје осетише Бога, носише Бога, радоваше се Богом и посташе мали богови и деца Божија.

91.Проскомидија! Шта је Проскомидија? Јеретици и немају Проскомидије. Проскомидија је уводни део Литургије, њен пролог. То је наш додир са небесним царством и небесним грађанством. Око Јагњета Божјег - Агнеца Божјег - свештеник вади частице из просфоре за Богомајку - за њу на прво место, јер се у њој ваплоти Бог - за светог Јована и остале пророке, за апостоле, за оце цркве, за мученике и исповеднике, за преподобне матере наше, за безсребренике и све чудотворце. Ај, какво богатство и каква слава! И за упокојене оце и матере и братију нашу, и за живе хришћане. Ај, ај, и ај! Какво богатство и каква слава! Време и простор губе се. Народности и земаљске припадности не рачунају се. Само царство Јагњета Божјег и Његови грађани. Честице свију њих ми стављамо у Путир, у најсветију Чашу, са небесним пићем, и онда се причешћујемо. То је додир наш с њима; наше јединство с њима. Једно царство, једно грађанство, једна вера, једна породица Божија.

92.То јеретици немају. У колико они још држе Литургију држе је без Проскомодије. Тако им диктује њихова гордост. Они тобож хоће да знају само за Бога а не и за светитеље Његове. Хоће да држе везу само са Оцем, презирући децу Његову. Хоће да поштују Христа, одричући жетву и плодове трудова и суза Његових, и мука и крви и смрти Његове. Они не желе никакав додир са децом Божјом, са милијардама спасених угодника Божјих. Питање је, да ли Отац, чију децу они презиру, жели неки додир са њима, презирачима деце своје. Или их одбацује у гневу своје као што они одбацују децу Његову.

93.Јеретички богослови називају цркву друштвом, и будући уједначитељи свега са свачим, они ово друштво стављају поред других друштава и уједначају са другим друштвима: политичким, економским, социјалним, и т.д. Међутим црква није друштво но породиља, породица највећих размера, са колевком коју не престаје љуљати. Као што Галатима пише апостол Павле: *Дјечице моја, коју опет с муком рађам, докле Христово обличје не постане у вама. У порођајним мукама кроз векове и векове црква рађа децу Божју, синове и кћери Божје, мале богове, санаследнике Христове у царству вечног живота и вечне светлости.*

94.Мајка црква! Тако православни називају своју цркву. Држава се не назива мајком, нити се иједно друго друштво људско именује тим именом. То име приличи само цркви. И с правом се црква назива мајком. Она рађа Божје синове и кћери. Цео Нови Завет говори о рађању, о новом рођењу, о препорођењу. И кроз уста Христова и кроз уста Христових апостола, и доцније кроз уста светих отаца и светих матера. Мисли се наравно на духовно рађање, на оно које учени Никодим није могао схватити, а које су схватили и на себи испитали доцније милиони и милиони хришћана.

95.Нема рађања без додира. Ни телесног ни духовног. Љубав се изражава додиром. Како телесна тако и духовна. Мајка црква рађа духовну децу своју помоћу додира са Богом Духом Светим. Како то? На подобје Месије рођеног од пресвете Деве Марије. И Марија је питала анђела Божјег: *Како ће то бити кад ја не знам за мужа?* На то јој је анђеоло одговорио: *Дух Свети доћи ће на тебе, и сила*

Свевишњега осјениће те; зато оно што ће се родити биће свето, и назваће се Син Божји. Истина овде је реч о телесном рођењу Господа, а ми говоримо о духовном рођењу кроз Цркву од Духа Божјег. Сасвим свеједно; Богу је све могуће што рече. Ко је први смислио рађање уопште ако не Бог? Па кад је смислио телесно смислио је и духовно рађање. И кад је у стању произвести једно у стању је произвести и друго. Главна, црква је мајка, била, јесте и биће до краја времена. Мило име: Мајка Црква!

96. Кад је реч о вези цркве на земљи и цркве на небу, јеретички богослови одричу и одбацују ту везу. Они не упућују своје молитве ни Богородици, ни анђелима, ни апостолима нити светитељима. Кажу, како између Бога и људи нема посредника ни посредништва. Хвале се како они упућују молитве непосредно и једино Господу Богу. Међутим своје храмове и до данас они називају по имену свете Богородице, или анђела, или апостола и других светаца. Но то је само празно именовање, задржано по традицији из оних времена када су њихови православни претци прослављали све светитеље, у част њихову храмове подизали и преко њих Богу молитве уздизали.

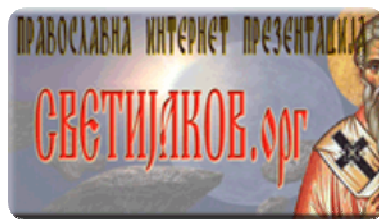
97. Та реч посредништво појавила се у време свађе међу појединим јеретичким групама. Љубављу а не посредништвом објашњава православна црква везу између народа Божјег на земљи и народа Божјег на небу, вишњег Јерусалима. Народ Божји на небу има живот, моћ и љубав, све у већој мери него ми док смо спутани телом. И из љубави према нама они се моле Богу за нас. А ми из љубави према њима прослављамо их на земљи, подижемо им храмове, чинимо жртве у њихово име и уздижемо им молитве и молбе, као својим великим и славним сродницима, као дворјанима Цара Господа, да нам они с помоћу Бога свога и нашега помогну.

98. Православна црква има огромно нагомилано искуство, да су свеци Божји живи, да нас виде и чују и да нам помажу. Они нам помажу и кад ми знамо и кад не знамо. Они су близу нас; ми осећамо њихову близину а они осећају наш дах. То је чак и апостол Павле осећао у оним првим данима велике драме Хришћанства, па је то овако изразио: *Приступисте ка граду Бога живог, Јерусалиму небеском, и многијем хиљадама анђела, ка сабору и цркви првороднијех који су написани на небесима, и Богу судији свију, и духовима савршених праведника.* А то су само они, које Господ спасе силаском у Ад. Шта тек можемо ми рећи данас, после 19 столећа протеклих од светога Павла? Како се умножио небесни народ Божји, и како се обогатио вишњи Јерусалим крштеним људима!

99. Веома је глупа јеретичка клевета на православну цркву, да је она многобожачка због тога што признаје светитеље Божје, прославља их као богове поред Бога, и моли се њима. Заиста, нисмо ми многобошци, али су незнабошци сви они који не верују у Евангелије т.ј. у Бога како га је Господ Исус објавио и сам Својом личношћу јавио. Ми знамо, да су сви светитељи деца Божја, деца Цара небеснога, мали богови по благодати и усиновљењу, и да сав живот, сила и љубав која кроз њих струји до нас долази од једног јединог вечног Извора, од једног јединог Бога, вечног, бесмртног и тројичног у јединству. Рекао је Христос Јеврејима: *Ако мени не вјерујете, дјелима мојим вјерујте.* Шта су светитељи, шта безбројни народ Божји у вишњем Јерусалиму, шта милијарде спасених и прослављених за ових 2000 година, ако не дело Христово? Питамо ми јеретике: Како ви можете веровати Христу, ако не верујете у ово Његово дело, у ово божанско, исполинско, величанствено дело?

100. Евангелије, Радосна Вест! Заиста је једна једина крупна Радосна Вест за све људе на овој планети од како је Ева погазила Божју заповест и родила братоубицу Каина па до данас, и до краја времена. То је она Радосна Вест, коју је Господ Исус Христос објавио свету. То је управо Он.

Православна црква је једина очувала у потпуности веру у Његову Радосну Вест, у Њега. Није она очувала то највеће благо без љуте борбе, спољне и унутарње, али га је с помоћу Бога и Богородице и свих светих ипак очувала. Очувала га је не ради славе своје него Христове, и не ради спасења само својих народа него свих будућих поколења у свима народима на земљи, ако ови хтедну отворити своје срце и свој ум и видети где им је спасење. Будућност човечанства у неизбежној је вези са Православљем. Услишите сви јазици и покарајтесја, јако с нами Бог. Емануил.



храм светог апостола Јакова, брата Господњег; Дубока код Јагодине; тел/факс 035/267-160; интернет адреса SVETIJAKOV.org